

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.346/2022/4.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács funkció2e

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Strasser Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. File Zsuzsa ügyvéd (cím3)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.481/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 33.P.21.249/2020/16.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a név országos funkciója és funkcióle, országgyűlési képviselő, a név1 (a továbbiakban: név1) funkció2e. Az alperes a név2 internetes portál kiadója.

[2] Ezen a hírportálon dátum-én „cím4: »cím5«” címmel cikk jelent meg. A cikk név4 vállalkozó tevékenységről szólt, az ő személyét „a felperes név-funkció holdudvarához sorolt” személyiségként azonosították. A cikkben a szerző többek között közli, hogy hadiipari tervei vannak, egy helységi székhelyű cég megszerzésére törekszik. A cikkben mint „felperes embereként emlegetett” személyt jelölik meg, illetve egy olyan vállalkozás részeseként mutatják be más személlyel együtt, mint akik „felperes név1-funkció2 köréhez állnak közel”. A cikkben megemlíti, hogy név4 nyilatkozott az név5 portálnak, amikor azt mondta, hogy igaztalan a név6kel konfliktusba keveredett biztonsági öröket „felperes-katonaként” emlegetni, illetve megemlíti, hogy nyilatkozatai szerint nincs és nem is volt köze felpereshoz és ügyleteihez, nem tartozik sem ő, sem társa, név7 a funkció holdudvarához. A cikk ezt követően a név8 Kft. tulajdoni viszonyaival foglalkozik, ezt a vállalkozást írja le korábbi hadiipari céggént.

[3] Ezt követően dátum1-án jelent meg újabb cikk a név2 portálon „cím6” címmel. Ebben többek között az szerepel, hogy „eddig úgy tudták, felperes köreiből akarnak megszerezni egy hadibizniszben érdekelt céget”. A cikkben arról írnak, hogy ezzel szemben egy volt titkosszolgálati vezető is meg kívánta szerezni korábban a név8 Kft. jelentős tulajdonrészét. Ebben a cikkben név4ről azt közlik, hogy „felperes név-funkció köreihez szokták sorolni”, bár ezt visszautasítja.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét azzal, hogy a név2 portálon dátum-én megjelent „cím4: »cím5«” című cikkben és a dátum1-án megjelent „cím6” című cikkben alaptalanul állította, hogy név4 felperes embere volna, illetve név7val együtt felperes holdudvarához tartoznának. A felperes az alperes jogsértés abbahagyására kötelezését és a további jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására és 200.000 forint sérelemdíj és járulékai megfizetésére kötelezését kérte.

[5] A felperes a keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ára, 2:43. § d) pontjára, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, valamint a 2:52. §-ára alapította. Előadta: valótlan és sértő annak állítása, hogy a megjelölt két személyt az ő holdudvarához tartozónak írják le, illetve, hogy név4 az ő „embere” lenne. Előadta, hogy a megnevezett személyekkel semmilyen viszonyban nem áll, maguk az érintettek is cáfolják a kifogásolt állításokat. Sértő tartalmúnak minősítette annak állítását, hogy „holdudvara” van, illetve ezzel kapcsolatosan olyan személyeket emlegetnek, akikhez semmilyen köze nincs. Álláspontja szerint a valótlan és sértő állításokat közszereplőként sem köteles eltűnni.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a sérelmezett kifejezések nem tényállítások, hanem sejtetések, sugallatok, ezért véleménynek minősülnek. A cikkek tartalmazzák a tényeket, amelyek alapján feltételezik a felperes és név4 közötti kapcsolatot. Azok a kifejezések, mely szerint valaki a felperes „embere”, illetve, hogy a felperes „holdudvarához tartozik”, az úgynevezett bizonyíthatósági teszttel nem igazolhatóak, a

támadott kitételek véleménynek minősülnek, az alappal rendelkező véleményeket pedig a felperes közszereplőként tűrni köteles.

[7] Az alperes több, más sajtótermékben megjelent cikket csatolt annak igazolására, hogy milyen adatok szolgáltak a kifogásolt vélemények megfogalmazására.

[8] Az alperes hivatkozott arra, hogy a jóhírnév megsértése megállapításának egyik alapfeltétele az, hogy a valótlan tényállítás egyben sértő tartalmat is hordozzon. A kifogásolt kitételek azonban nem sértő tartamúak a felperesre nézve, az átlagolvasó számára név4 személye nem közismert, nincs negatív háttére, büntetett előélete. Köztudomásúnak tekinthető, hogy politikai szereplők gyakran köthetők össze vállalkozókkal, ez nem feltétlenül jelent negatív értékítéletet a társadalmi közmegítélés körében. A perbeli cikkek lényege egy cégvásárlás körülményeinek leírása. A felperes közszereplőként a személyére és kapcsolati hálójára vonatkozó találgatásokat, felvetéseket az egységes ítélkezési gyakorlat, illetve az Alkotmánybíróság egyes határozataiban rögzített elvi szempontok alapján tűrni köteles.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a név2 portálon dátum-én „cím4” »cím5«” címmel, illetve dátum1-án ugyanott „cím6” címmel megjelentett cikkekben valótlanul állította, hogy név4 felperes embere volna, illetve, hogy név7val együtt felperes holdudvarához tartoznának, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől. Elégtétel adásaként kötelezte az alperest, hogy az ítélet rendelkező részét az érintett cikkek elejénél és külön a név2 portál címdoldalán 30 napig tegye közzé, valamint 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forint sérelemdíjat és annak járulékait. Az elsőfokú bíróság a döntését a Ptk. 2:45. § (2) bekezdésére, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-c) pontjára, valamint a Ptk. 2:52. §-ára alapította. Az „embere”, valamint a „holdudvar” kifejezéseket értelmezve megállapította, hogy a „holdudvar” kifejezés egy tágabb, lazább kapcsolatot jelöl meg, egy nagyobb kiterjedésű kapcsolati háló részeként tekinti az adott személyt, a kifejezés alkalmazásához nem szükséges közvetlen kapcsolat, elegendő a hosszú ideje fennálló, rendszeres szerződéses viszony. Megállapítása szerint az „embere” kifejezés közvetlen, személyes, szoros üzleti, baráti kapcsolatot takar. Ehhez képest értékelése szerint az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy közvetlen kapcsolat áll fenn a felperes és név4, illetve név7 vagy az általuk vezetett vállalkozások között. Az alperes részéről feltételezettnek, gyanítottanak nevezett kapcsolat véleményként az elsőfokú bíróság szerint is csak akkor fogalmazható meg, ha tényeken alapul. A jelen esetben azonban ez a vékony ténybeli alap hiányzik.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a két cikknek a felperes személyéhez nincs köze, mindkét cikk név4 személyét helyezi a középpontba, aki nem közismert, nincs negatív háttére, büntetett előélete. A felperes személyét a cikkben csak azért említették meg, mert név4 nevével vélhetően jóval kisebb olvasottságot tudtak volna felmutatni. Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság több határozatát idézve {36/1994. (VI. 24.) AB határozat; 34/2004. (IX. 28.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat} kiemelte, hogy a közügyek szabad vitatása esetén is csak azok az információk közölhetők, amelyek valósak, tényeken alapulnak és az érintett közügy kapcsán relevanciával bírnak. A konkrét esetben megállapítása szerint név4 cégvásárlásánál a felperes említése irreleváns, azzal, hogy őt a cikkek a felperes „embereként” tüntetik fel, olyan következtetés levonására is indíthatják az átlagos olvasót, amely összeköti a felperes személyét a cégvásárlással. Mindezekre figyelemmel a jogsértést megállapította, és a keresettel egyezően elrendelte az igényelt jogkövetkezmények alkalmazását is (az abbahagyásra kötelezés kivételével).

[11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[12] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a második cikk a felperes által kifogásolt fordulatokat egyáltalán nem tartalmazta, így a második cikk vonatkozásában a keresetet ez okból kell elutasítani. Kiindulópontként rögzítette, hogy a felperes közéleti szereplőnek minősül és a sajtó fontos szerepet tölt be a közéleti szereplő tevékenységének bemutatásában, ellenőrzésében. Rögzítette, hogy a konkrét esetben a szabad véleménynyilvánításhoz való jog ütközik a felperes egyéni személyiségi jogaival és a felperes közszereplői minőségére figyelemmel a szabad kritikához való jog élvez elsőbbséget, figyelemmel az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata indokolásának [49] bekezdésére. Az Alkotmánybíróság 3145/2018. (V. 7.) AB határozatára utalással rögzítette, hogy a közügyekre vonatkozó vélemény tartalma túlzó, provokatív tartalmú is lehet. Nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a „holdudvar” kifejezés rendszeres szerződéses kapcsolatra, az „embere” kifejezés pedig szoros baráti kapcsolatra utalna. Álláspontja szerint ezek a kifejezések szélesebb körű, kevésbé körül határolt jelentéstartalommal bíró elvont fogalmak, amelyek konkrét módon nem bizonyíthatóak, ebből következően pedig véleménynek minősülnek.

[13] A másodfokú bíróság megállapíthatónak találta, hogy az alperes által csatolt újságcikkek, valamint a tanúként meghallgatott név9 tanúvallomása alapján a véleménynek legalábbis vékony ténybeli alapja volt, így az szabadon kifejezhetőnek minősült. Vélemény nem lehet jó hírnévsértés megállapításának alapja, és a közszereplő felperest egyébként is fokozott tűrési kötelezettség terheli.

[14] A másodfokú bíróság álláspontja szerint még abban az esetben sem lehet a jó hírnév megsértését megállapítani, ha a kifogásolt közlések tényállítások lettek volna, mert a jó hírnévsértés megállapításának együttes előfeltétele az objektív valótlanág mellett a tényállítás sértő tartalmának megállapíthatósága. név4 személyének emlegetése a közvélemény számára nem hordoz eleve negatív tartalmat, miként a hadiipari beruházással való foglalkozás is értéksemleges megállapításnak tekinthető. A másodfokú bíróság szerint a perbeli közlések nem voltak alkalmasak arra, hogy a társadalomban a felperesről negatív megítélést váltsanak ki, ezért jogalap hiányában az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalmilag annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdésére, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára, a 2:52. §-ára, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésére.

[16] Kérelmének indokolásában kifejtette, hogy a második cikk tekintetében is helytálló volt a kereset, mert abban is név4t a felperes „holdudvarába tartozónak” nevezték, illetve arról írtak, hogy az adott céget „felperes köreibe akarnák megszerezni”. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az alperes kívül került a szabad véleménynyilvánítás megengedett keretein, minden alapot nélkülöző tényállításokat fogalmazott meg, amellyel a cikkeket olvasottabbá kívánta tenni. Előadta: a felperes valóban közszereplő, de nincs a gazdasági élet szereplőivel kiépített olyan kapcsolatrendszere, amely bármilyen módon indokolhatta volna személyével kapcsolatban a „hadibiznisz” szóba hozását. A felperes valóban az név1 név10 funkció2e, de a napi ügyek intézésében nem vesz részt. Ezért, ha egy cég szerződik az név1-vel, a szerződő partner vezetője nem válik a felperes „emberévé”, nem fog a „köreibe tartozni” vagy „holdudvarába” kerülni. A jelen esetben a perben kifogásolt közléseknek nincs ténybeli alapja, ezért nem lehet megalapozott véleményről sem beszélni, ráadásul nem a felperes közéleti tevékenységének kritikájáról van szó.

[17] A felperes álláspontja szerint a vitatott kitételek sértő tartalmat hordoznak, mert a cikkek fő alanya, név⁴ az úgynevezett hadibiznisszel foglalkozik, „problémás” személy. Ehhez képest a vele való kapcsolat tényének valótlan állítása a felperesre nézve sértő tartalmat is hordoz. A hadiipari tevékenység a közvélemény részéről nem pozitív megítélésű, a perbeli közlések alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A felperes szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló tényeket, körülményeket nem helytállóan mérlegelte.

[18] Az alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Álláspontja szerint a kifogásolt kitételek vélemények, amelyek megalapozottságát számos újságcikkkel, illetve név⁹ tanúvallomásával is igazolta. Az alperes utalt a kialakult ítélkezési gyakorlatra annyiban, hogy a cikkek címének ugyan valóban önálló szerepe, helyiértéke van, jogsértést azonban csak akkor valósít meg önállóan, ha a cikk tényleges tartalmához képest azt eltorzítja, az olvasót félrevezeti, ez a jelen esetben nem történt meg.

[19] Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a perbeli kitételek esetében hiányzik azok sértő tartalma, „hadibiznisszel foglalkozni” önmagában nem sértő állítás, így a jóhírnév megsértésének ezen feltétele is hiányzik.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

[21] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát.

[22] A felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy jogszabályt sértett-e a másodfokú bíróság akkor, amikor ítéletével az elsőfokú bíróságnak a keresetnek helyt adó ítéletét megváltoztatva, a felperes keresetét elutasította.

[23] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelentik különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy hírsztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[24] A PK 12. számú állásfoglalása szerint a sajtóban megjelentek kifogásolása esetén az igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja (II-III. pont).

[25] A jóhírnévsértés megállapításának együttes feltétele a valótlan tényállítás, illetve a valós tények hamis színben való feltüntetése és hogy az az adott személyre nézve sértő tartalmat hordozzon. E feltételek hiánya esetén jogsértés megállapításának nincs helye.

[26] Az Alkotmánybíróság 7/2014.(III.7.) AB határozatában elvi jelentőséggel megállapította, hogy a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés, a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Jelen esetben megállapítható volt, hogy a perbeli cikkek egy korábban hadiipari engedélyekkel is rendelkező vállalkozás tulajdonjogi helyzetével, a cég körül kialakult jogi vitákkal foglalkoztak, név⁴ személyén keresztül. Tehát nem vitásan a cikkek közéleti kérdésben, közérdekű ügygel kapcsolatos vitában íródtak.

[27] Ennek eldöntését követően az Alkotmánybíróság azt tartja vizsgálandónak, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. Ennek jelentősége abban áll, hogy a véleménysszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak minősül-e. A perbeli esetben a felperes szerint valótlan tényállítások történtek, míg az alperes szerint megalapozott véleményt tartalmaztak az írások. A véleménysszabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak {Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolás [39-40]}. A véleménysszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelynek célja a pusztá megalázás, vagy a bántó vagy sértő kifejezések használata vagy más jogsérelem okozása {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [62]}. A jelen esetben megállapítható, hogy a perbeli cikkek nem érintik a felperes magán- és családi életét, személyével kapcsolatban gyalázkodó kifejezéseket nem tartalmaznak. A személyére vonatkozó utalások a felperes közéleti szerepvállalásához kapcsolódnak.

[28] A felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy mindkét cikket a maga egészében kell vizsgálni. A második cikkben ugyan közvetlenül nem szerepeltek a kereset tárgyává tett „embere”, illetve a „holdudvarába tartozó” kifejezések, de ezzel azonos tartalmúnak tekinthető kitételek a második cikkben is előfordultak („felperes köreiből”; „felperes névfunkció köreihez szoktak sorolni”). Ezek vizsgálata alapján azonban alapvetően az állapítható meg, hogy a kifogásolt kifejezések véleményeket fogalmaztak meg. Az „embere”, valamint a „holdudvarába tartozó” kitételek alapvetően publicisztikai fordulatoknak minősülnek, a cikkek által tárgyalt közügyben. Helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság azt, hogy ezek a fogalmak szélesebb körű, kevésbé körülhatárolt jelentéstartalommal bíró elvont megfogalmazások, bizonyíthatóságuk nem közvetlen. Az alperes a perben igazolta, hogy az általa csatolt újságcikkek hasonló vélekedéseket, sejtetéseket tartalmaztak. név⁹ tanú meg nem cáfolt előadása szerint név⁴ kifejezetten hivatkozott a felpereshez fűződő személyes kapcsolatára. Az alperes által csatolt további újságcikkek alátámasztották, hogy a felperes és név⁴ között valamilyen munka- vagy érdekkapcsolat állhat fenn. Mindez a Kúria szerint is megteremtette azt a ténybeli alapot, amely a kifogásolt kifejezések használatára indíthatta az alperest. A cikk szerzője az „embere” kifejezés köznap értelemben nem fejez ki feltétlenül szoros – például szerződéses – kapcsolatot, a „holdudvarhoz tartozás” kifejezetten képletes kifejezés, az érintett személyre vonatkozó vélemény, értékelés, a két kifogásolt kifejezés nem lép a túl publicisztikai jellegű

fordulatok alkalmazásán. Miután véleménynyilvánítás nem lehet jóhírnévsértés megállapításának alapja, a másodfokú bíróság helytállóan utasította el a felperes ezen a jogcímen előterjesztett kereseti kérelmét.

[29] A sajtónak a közügyek megvitatásában, a közvélemény formálásában betöltött szerepe kiterjed a szabad véleménynyilvánítás körében a különböző feltételezések, elképzelések közvetítésére is, ha az nem sért személyiségi jogot, a közéleti szereplők fokozott tűrési kötelezettség erre is kiterjed. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint egy közlés megítélésénél nem a felperes személyes sértettség-érzéséből kell kiindulni, hanem azt kell megvizsgálni, hogy a társadalmi közfelfogás szerint a cikkek szerzője milyen tartalmat kívánt kifejezésre juttatni. A Kúria Pfv. IV.21.747/2017/6. szám alatti ítéletében kifejtette, hogy gazdasági folyamatok értékelése és az abból fakadó következtetések minősítése nem lehet a bíróság feladata. Kiemelte, hogy még a téves vélemény, vagy téves vélekedés is jogszerű véleményformálás lehet közérdekű kérdésekben. A Kúria Pfv. IV. 21.423/2022/5. számú döntésében elvi jelentőséggel rögzítette, hogy a közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítás csak szűk körben korlátozható, mégpedig akkor, ha sérti az emberi méltóság korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényegét, vagyis a másik személy emberi mivoltában való megalázására szolgál. A véleménynyilvánítás szabadsága az ilyen jellegű, valamint a magán- és családi életre vonatkozó közlésekre nem terjed ki. A jelen perben kifogásolt közlések azonban nem tartoznak ebbe a körbe.

[30] A Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A felperes nem vitatottan közéleti, politikai szereplőnek minősül. A Ptk. 2:44. § (1) bekezdése szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[31] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. Vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegei eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékeinek meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét. A jogalkalmazás során mindenekelőtt arra kell tekintettel lenni, hogy mivel a politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem pedig a közszereplők állnak, a közügyekre vonatkozó szólnak mindegyike fokozott védelem alá tartozik, és ezáltal korlátozza az általa érintettek személyiségi jogainak védelmét. Kiemelte az Alkotmánybíróság, hogy politikai közszereplők esetében a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli. {Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [49], [50], [57], [62]}. A jelen esetben a perbeli közlések nem érintik a felperes magánéletét,

emberi méltóságát, nem tartalmaznak becsmérlést, így a becsület védelméhez való jog megsértése sem állapítható meg. A társadalmi közfelfogásra figyelemmel azt is megalapozottan állapította meg a jogerős ítélet, hogy önmagában az a körülmény, ha egy személyt „hadibiznisszel” hoznak akár közvetetten kapcsolatba, még nem tekinthető becsmérő vagy súlyosan negatív tartalomnak, hiszen a hadiipari tevékenység a gazdasági élet komoly szeletét képezi, a perbeli cikkek törvénytelenséget, vagy illegális tevékenységet nem társítanak a felperes „embereként” megjelölt név⁴ személyéhez, így a perbeli kifejezések sértő tartalma sem volt megállapítható.

[32] Összességében tehát helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a perbeli kifejezések nem sértették meg a felperes személyiségi jogait.

[33] A felülvizsgálati kérelem megsértett jogszabályként jelölte meg a Pp. 279. § (1) bekezdésének, a mérlegelésre vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek a megsértését. A kérelem azonban nem jelölte meg, hogy miben állt a mérlegelés jogszabálynak meg nem felelősége, csupán egyetlen mondatban közölte, hogy álláspontja szerint ezt a szabályt a másodfokú bíróság megsértette. Az indokolás elmaradása ebben a körben ellentétes az 1/2017. Polgári Jogegységi Határozat alapján alkalmazandó 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjában foglalt követelményekkel, amely szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. Mindezekre figyelemmel ezért ezzel az előadással a Kúria érdemben nem foglalkozhatott.

[34] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[35] 2013. évi V. tv (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:44. § (1) bekezdés, 2:45. § (1) és (2) bekezdés

PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[36] Személyiségi jogi perben a jóhírnév megsértése megállapításának együttes feltétele a konkrét személyre vonatkozó valótlán és az adott személyt sértő tényállítás megtörténte, bármely feltétel hiánya esetén a jóhírnév megsértése nem állapítható meg. Általános publicisztikai kifejezések használata közéleti szereplő személyét illetően véleménynyilvánításként értékelhető, személyiségi jogsértés megállapítására nem ad alapot.

Záró rész

[37] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperes jogi képviselővel felmerült felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

[38] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. Az illeték mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[39] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. július 6.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács funkció2e, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró